

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-4-40 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 12-29/855-255
Karar Tarihi : 31.05.2012

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Prof. Dr. Metin TOPRAK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

B. RAPORTÖRLER : Hakan BİLİR, Buket ARI

C. BAŞVURANLAR : Gizlilik talebi bulunmaktadır.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Sodexo Motivasyon Çözümleri A.Ş. (Sodexo)
Gülbahar Mah. Avni Dilligil Sok. No:24/A-6 Mecidiyeköy/İstanbul
- Multinet Kurumsal Hizmetler A.Ş. (Multinet)
Fulya Mah. Mevlüt Pehlivan Sok. No:12 Multinet Plaza Şişli/İstanbul
- Set Kurumsal Hizmetleri A.Ş. (Set)
Leylak Sok. Nursanlar İş Merkezi A Bk. K:8 Şişli/İstanbul
- Edenred Kurumsal Çözümler A.Ş. (Edenred)
Talatpaşa Cad. No:5 Gültepe/İstanbul
- Winwin Hizmet Yönetimi Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Winwin)
Esentepe Mah. Kasap Sok. No:16 Eser İş Merkezi A Blok K:7 D:58
Şişli/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Yemek çeki sektöründe hizmet veren firmaların kartelleşerek üye işyerlerini aşırı zorlayıcı şartlarla ve yüksek maliyetlerle çalışmaya zorladıkları ve bu şartları kabul etmeyen işyeri ve müşterilerin mağdur edildiği iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda, yemek çeki sektöründe hizmet veren firmaların kartelleşmek suretiyle üye işyerlerini aşırı zorlayıcı şartlarla ve yüksek maliyetlerle sömürdüğü ve depozito, komisyon, sigorta masrafı adı altında ücretler talep ederek rekabeti engelledikleri iddia edilmektedir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 25.01.2012 tarih ve 728 sayılı ile giren başvuru üzerine hazırlanan, 01.03.2012 tarih ve 2012-4-40/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu'nun görüşülmesi sonucunda önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar uyarınca düzenlenen, 21.05.2012 tarih ve 2012-4-40/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; başvuru konusu iddialar hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

- (5) Dosyada yer alan bilgiler çerçevesinde, ilgili ürün pazarı "*para temsili araçlarla müşterilere*

12-29/855-255

tüketime hazır yiyecek ve gıda temini pazarı”, ilgili coğrafi pazar ise “Türkiye” olarak belirlenmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Değerlendirme

- (6) Ön araştırma konusu başvuruda özetle Edenred, Multinet, Set, Winwin ve Sodexo'nun kartelleşerek üye işyerlerini aşırı zorlayıcı şartlarla ve yüksek maliyetlerle sömürdüğü ve depozito, komisyon, sigorta masrafı adı altında ücretler talep ederek rekabeti engelledikleri iddia edilmektedir.
- (7) Yemek çeki sektörüne yönelik hem Türkiye'de¹ hem de yurt dışında² çeşitli rekabet incelemelerinde bulunulmuştur. Pazarın az sayıda oyuncudan oluşması, pazarın en büyük global üç oyuncusunun aynı menşeli olması, pazarın oligopolistik yapısı gibi özellikler sektör bakımından öne çıkmaktadır.
- (8) Türkiye'de yemek çeki sektörü toplam 5 teşebbüsün faaliyet gösterdiği oligopol bir pazar yapısı görünümü arz etmektedir. Pazarın ilk üç büyük firmasının pazar payları toplamı ise yaklaşık %(...)’dir. Öte yandan, Sodexo, Edenred ve Multinet’in hem pazar payları birbirlerine yakın hem de diğer iki firmanın oldukça üzerinde olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca, Türkiye'de pazar yapısının uzun yıllar boyunca önemli bir değişiklik arz etmediği görülmektedir. Bu çerçevede, pazarda ilk üç büyük firma özellikle bilinirlikleri ile öne çıkmaktadır. Söz konusu üç firma aynı zamanda dünyanın pek çok ülkesinde de faaliyet göstermektedir. Bir başka deyişle bu üç teşebbüs Türkiye dışında da, pek çok ülkede karşı karşıya gelmektedirler.
- (9) Önaraştırma sürecinde, başvuruda kartelleşme vurgusuna yer verilmiş olması nedeniyle, Edenred, Multinet, Setcard, Sodexo ile Win-Win'de raportörlerce yerinde incelemelerde bulunmuş ve teşebbüsler arasında kartelleşmeye ya da anti-rekabetçi davranışlara yönelik bulgulara veya sömürücü kötüye kullanmaya dair bilgi ve belgelere ulaşılmamıştır.
- (10) Öte yandan, yemek çeki şirketleri ile üye işyerleri arasında yapılan anlaşmalar münhasırlık içermemektedir. Bir başka deyişle, üye işyerinde birden fazla yemek çeki şirketinin ödeme aracı kullanılabilir. Bu anlamda yemek çeki şirketlerinin geniş bir kullanım alanı yaratabilmeleri mümkündür. Ancak bu noktada, her bir üye işyerine gerekli pos cihazının kurulumu ve üye işyerlerinin takibi en önemli maliyet kalemleri olarak öne çıkmaktadır. Anılan nedenle, yemek çeki şirketleri ilgili üye işyerinin tespitinde; kullanıcı sayısı, vade, iskonto, merkezi yerleşkeye sahip olmak, müşteri tercihi ve ödeme gücü gibi kriterler açısından bir takım değerlendirmeler yapılmaktadır.
- (11) Yemek çeki şirketleri bakımından yeterli sayıda üye işyeri ile çalışabilmek önemli olmakla birlikte, pazardaki rekabet esasen kullanıcıları elde etmek üzerine kuruludur. Bu anlamda yemek çeki sağlayan firmalar, kullanıcıların bağlı oldukları işyerlerine (müşterileri) sundukları koşullar aracılığı ile rekabet etmektedir. Bu çerçevede yemek şirketleri genelde üye işyerleri ile standart koşulları içeren anlaşmalar yapmayı tercih ederken, müşterileri kendilerine çekebilmek için daha rekabetçi olmak zorundadır.
- (12) Önaraştırma sürecinde başvuruya konu iddia olan üye işyerlerini aşırı zorlayıcı şartların da, genellikle taraflara sunulan standart koşullar olduğu anlaşılmıştır. Yemek çeki firmaları üye işyerleri ile genelde %2-%8 arasında değişen standart koşullar ile anlaşma

¹ Rekabet Kurulunun 28.04.2011 tarih ve 11-26/502-156 sayılı, 26.05.2006 tarih ve 06-36/465-127 sayılı kararları vb.

² Bkz. Fransız Rekabet Otoritesinin Sodexo, Edenred ve Multinet hakkındaki pazar paylaşımı ve fiyat tespiti iddialarına yönelik olarak vermiş olduğu 11.07.2001 tarih ve 01-D-41 sayılı kararı.

12-29/855-255

yapmaktadırlar. Söz konusu oranların ise, hem yemek çeki şirketleri hem de üye işyerleri bazında özellikle zincir restoran ya da yoğun kullanıcı sayısına ulaşan yerler gibi kriterler dikkate alınarak oluşturulduğu belirlenmiştir.

- (13) Bu çerçevede hakkında ön araştırma yapılan teşebbüsler hakkında, soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (14) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikâyetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.